SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA L. A. GEELHOEDA,

predstavljeni 28. septembra 2006 [1]

1. V tej zadevi se znova obravnavajo težave, povezane s posledicami izteka prejšnje izjeme po skupinah za avtomobilski sektor in začetkom veljavnosti nove. Gre za vprašanje, ali začetek veljavnosti nove izjeme lahko utemelji odpoved veljavnih pogodb o distribuciji s krajšim odpovednim rokom. Postavlja se tudi vprašanje ničnosti.

I – Pravni okvir

2. Uvodna izjava 19 Uredbe (ES) št. 1475/95 [2] se glasi:

„Člen 5(2), točki 2 in 3, in člen 5(3) določata minimalne pogoje za izjemo v zvezi s trajanjem in odpovedjo sporazuma o distribuciji in servisiranju, ker se odvisnost distributerja od dobavitelja močno poveča pri kratkoročnih sporazumih ali sporazumih s kratkim odpovednim rokom v primeru vlaganj distributerja za izboljšanje distribucije in servisiranja pogodbenih proizvodov. Da ne bi ovirali razvoja fleksibilnih in učinkovitih struktur distribucije, je dobavitelju treba priznati izredno pravico do prekinitve sporazuma, kadar je treba reorganizirati celotno mrežo ali njen znaten del. […]“

3. Člen 5(2) in (3) Uredbe št. 1475/95 določa:

„2. Kadar je distributer v skladu s členom 4(1) prevzel obveznosti za izboljšanje strukture distribucije, prodaje in servisiranja, izjema velja pod pogojem, da:

[…]

1 – Jezik izvirnika: nizozemščina.

2 – Uredba Komisije z dne 28. junija 1995 o uporabi člena [81] (3) Pogodbe za nekatere skupine sporazumov o distribuciji in servisiranju motornih vozil (UL L 145, str. 25).

2) je sporazum sklenjen za najmanj pet let ali da je rok za redno odpoved sporazuma, sklenjenega za nedoločen čas, najmanj dve leti za obe stranki; ta rok se skrajša na najmanj eno leto;

[…]

3. Pogoji za izjemo, določeni v (1) in (2), ne vplivajo na:

– pravico dobavitelja, da odpove sporazum z najmanj enoletnim odpovednim rokom, kadar je treba reorganizirati celotno mrežo ali njen znaten del,

[…]“

4. Komisija v obrazložitvenih navodilih k tej uredbi prav v vprašanju 16(a) – o možnosti predčasne prekinitve sporazuma o distribuciji – posebej obravnava to vprašanje. Pojasnjuje, da ima proizvajalec avtomobilov pravico, da predčasno prekine sporazum (z enoletnim odpovednim rokom), kadar je treba reorganizirati celotno mrežo ali njen znatni del, da je bila možnost predčasne odpovedi uvedena, da se proizvajalcu omogoči fleksibilna prilagoditev na spremembe v strukturah distribucije, da je nujnost reorganizacije lahko posledica ravnanja konkurentov ali razvoja gospodarskih okoliščin, da je torej treba na podlagi preizkusa posebne organizacije mreže proizvajalca v vsakem posameznem primeru odločiti, ali se ta nanaša na znaten del mreže ali ne, ter da izraz „znaten“ tako zajema hkrati gospodarski in geografski vidik, ki je lahko omejen na mrežo zadevne države članice ali njenega dela.

5. Uredba št. 1475/95 je bila v skladu s členom 13, ki je veljal do 30. septembra 2002, 1. oktobra 2002 nadomeščena z Uredbo (ES) št. 1400/2002 [3].

6. V uvodni izjavi 12 te uredbe je navedeno:

„Ne glede na tržni delež zadevnih podjetij ta uredba ne zajema vertikalnih sporazumov, ki vsebujejo nekatere vrste hudih

3 – Uredba Komisije z dne 31. julija 2002 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj na področju motornih vozil (UL L 203, str. 30).

protikonkurenčnih omejitev (nedopustne omejitve), ki na splošno bistveno omejujejo konkurenco celo pri nizkih tržnih deležih in niso neizogibno potrebne za doseganje zgoraj navedenih pozitivnih učinkov. To zlasti zadeva vertikalne sporazume, ki vsebujejo omejitve, med katere sodijo najnižje ali fiksne cene za nadaljnjo prodajo, in z nekaterimi izjemami, omejevanje ozemlja ali kupcev, na katerem/katerim lahko distributer ali serviser prodaja pogodbeno blago ali storitve. Taki sporazumi ne bi smeli biti deležni ugodnosti izjeme."

7. V členu 4 navedene uredbe je ta pojem natančneje določen: izjema ne velja za vertikalne sporazume, katerih predmet so omejitve, posebej naštete v tem členu (skupaj 13), ki jih imenujemo „nedopustne izjeme".

8. Člen 10 nove uredbe vsebuje to prehodno določbo:

„Prepoved iz člena 81(1) ne velja v obdobju od 1. oktobra 2002 do 30. septembra 2003 za sporazume, ki že veljajo na dan 30. septembra 2002 in ne izpolnjujejo pogojev za izjemo, določenih s to uredbo, vendar izpolnjujejo pogoje za izjemo, določene v Uredbi (ES) št. 1475/95."

9. Komisija v obrazložitvenih navodilih k tej uredbi v odgovoru na vprašanje 20 pojasnjuje:

„[…] Prenehanje veljavnosti Uredbe št. 1475/95 s 30. septembrom 2002 in njena nadomestitev z novo uredbo ne pomenita, da je treba mrežo *de facto* reorganizirati. Po začetku veljavnosti nove uredbe pa se lahko avtomobilski proizvajalec odloči, da bo reorganiziral znaten del mreže. Da se spoštuje Uredba št. 1475/95 in da se zato izkoristi prehodno obdobje, je treba pogodbo odpovedati z dvoletnim odpovednim rokom, razen če se dobavitelj ne odloči za reorganizacijo ali če obstaja obveznost plačila odškodnine."

Nato je v četrtem pododstavku odgovora na vprašanje 68 v teh navodilih navedeno:

„Ali je nujno reorganizirati mrežo, je objektivno vprašanje in dejstvo, da dobavitelj meni, da je ta reorganizacija nujna, ne razrešuje vprašanja pri sporu. V tem primeru bosta o

vprašanju morala odločiti nacionalno sodišče ali arbiter glede na okoliščine.“

II – Vprašanji za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

A – *Dejansko stanje in postopek v glavni stvari*

10. Družbi A. Brünsteiner GmbH (v nadaljevanju: Brünsteiner) in Autohaus Hilgert GmbH (v nadaljevanju: Hilgert) sta leta 1996 z družbo Bayerische Motorenwerke AG (v nadaljevanju: BMW) sklenili vsaka svojo pogodbo o distribuciji.

11. BMW lahko v skladu s členom 11(3) te pogodbe to odpove s 24-mesečnim odpovednim rokom. V členu 11(6) te pogodbe se obravnava odpoved zaradi reorganizacije distribucijske mreže. Ta člen določa:

„Če je potrebna reorganizacija celotne distribucijske mreže BMW ali njenega znatnega dela, sme BMW odpovedati pogodbo z 12-mesečnim odpovednim rokom.

To velja tudi, kadar se v bistvenih točkah spremenijo splošni pravni pogoji te pogodbe.“

12. BMW je septembra 2002 odpovedala vse pogodbe o distribuciji v okviru svoje evropske mreže z učinkom od 30. septembra 2003. Kot razlog je navedla začetek veljavnosti Uredbe št. 1400/2002 1. oktobra 2002 ter pravne in strukturne spremembe, ki so bile zato vnesene v sektor avtomobilske industrije in zaradi katerih mora reorganizirati svojo distribucijsko mrežo.

13. BMW je nato z večino koncesionarjev sklenila nove pogodbe, ki so začele veljati 1. oktobra 2003 in so bile skladne z zahtevami iz Uredbe št. 1400/2002.

14. Pogodbi z družbama Brünsteiner in Hilgert nista bili podaljšani. Ta koncesionarja sta nato pred nacionalnim sodiščem izpodbijala veljavnost odpovednega roka in trdila, da je treba upoštevati dvoletni odpo-

vedni rok. Zato sta predlagala sprejetje ugotovitvene odločbe, s katero bi se potrdilo nadaljevanje koncesijskega razmerja po 30. septembru 2003 in najpozneje do 30. septembra 2004.

15. Predložitveno sodišče, to je Oberlandesgericht München, je zavrnilo predlog tožeče stranke. To predložitveno sodišče je odločitev utemeljilo s tem, da so spremembe, nastale zaradi sprejetja Uredbe št. 1400/2002, zahtevale reorganizacijo distribucijske mreže BMW. Več določb, ki so omejevale konkurenco in so bile predmet izjeme v Uredbi št. 1475/95, je bilo treba šteti za nedopustne izjeme v skladu s členom 4 nove uredbe, tako da bi, če ne bi bilo odpovedi z dne 30. septembra 2003, vse določbe, ki so omejevale konkurenco, v pogodbah o distribuciji BMW nehale veljati s 1. oktobrom 2003. Po mnenju tega sodišča od BMW ni mogoče zahtevati – niti do 30. septembra 2004, ko se izteče običajni odpovedni rok – naj sprejme pravni položaj, ki ga ureja okvirna pogodba, to je pogodba brez določb, ki omejujejo konkurenco, ali položaj, ki ga ne ureja pogodba, ker je treba veljavno pogodbo šteti za nično.

16. Družbi Brünsteiner in Hilgert sta vložili kasacijsko pritožbo pri Bundesgerichtshof. Vztrajali sta pri predlogu za sprejetje ugotovitvene odločbe.

17. Bundesgerichtshof (Kartellsenat) je menilo, da je treba Sodišču postaviti dve vprašanji za predhodno odločanje. Poleg tega je opozorilo, da kljub ozki razlagi na podlagi obrazložitvenih navodil Komisije, po kateri nujnosti reorganizacije ni mogoče utemeljiti z začetkom veljavnosti Uredbe št. 1400/2002, ampak samo z gospodarskimi razmerami, vseeno lahko trdimo, da je začetek veljavnosti nove izjeme po skupinah vplival na notranjo organizacijo distribucijskih sistemov v avtomobilskem sektorju, tako da so k reorganizaciji teh sistemov lahko spodbujale ne samo gospodarske, ampak tudi pravne okoliščine.

18. V zvezi s tem je ugotovljeno, da je bilo treba zaradi Uredbe št. 1400/2002 v distribucijske mreže uvesti nekatere spremembe – nujnost, ki do tedaj v tem sektorju ni bila znana – ker do tedaj zelo razširjena povezava ekskluzivne in selektivne distribucije ni bila več deležna izjeme. Proizvajalci se morajo torej odločiti za enega od teh sistemov. Poleg tega morata biti prodaja in servisiranje, ki sta bila do tedaj obvezno povezana, ločena, da sta še naprej deležna izjeme po skupinah, s tem pa izgine tudi ekskluzivnost znamke.

19. Če se pred iztekom prehodnega roka ne uspe prilagoditi ali prekiniti veljavnih pogodb ter skleniti novih, so te določbe, ki omejujejo konkurenco, nične. Zaradi tega bi lahko

nastal dvojen pravni položaj v istem distribucijskem sistemu, zaradi česar bi imeli distributerji, ki ne bi bili pripravljeni sprejeti sprememb, več svobode kot drugi distributerji v mreži. Predložitveno sodišče se strinja s stališčem pritožbenega sodišča: to ni položaj, ki bi si ga želeli.

B – *Vprašanji za predhodno odločanje*

20. Po drugi strani se predložitveno sodišče srečuje s težavo, da je prvo vprašanje za predhodno odločanje v resnici upoštevno samo, če ne glede na vprašanje zakonitosti in začetka veljavnosti odpovedi pogodba o distribuciji nikakor ni več veljavna po izteku prehodnega roka. Zato je treba postaviti to vprašanje:

– ali je treba člen 4 nove uredbe, kar zadeva njegove posledice, razumeti kot tako zavezujoč, da pogodbe, ki niso bile odpovedane v roku ali niso bile prilagojene, po definiciji postanejo neveljavne po prehodnem obdobju, ki se konča 1. oktobra 2003, in

– ali je mogoče, da pogodbe, ki niso bile odpovedane v roku, ostanejo veljavne po začetku veljavnosti nove uredbe do izteka dvoletnega odpovednega roka.

21. Bundesgerichtshof je Sodišču v predhodno odločanje postavilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba člen 5(3), prvi stavek, prva alinea, Uredbe (ES) št. 1475/95 o uporabi člena [81](3) Pogodbe za nekatere skupine sporazumov o distribuciji in servisiranju motornih vozil razlagati tako, da je nujnost reorganizacije celotne distribucijske mreže ali njenega znatnega dela in iz tega izhajajoča pravica proizvajalca odpovedati sklenjene pogodbe s svojimi distributerji z enoletnim odpovednim rokom lahko tudi posledica tega, da je začetek veljavnosti Uredbe Komisije (ES) št. 1400/2002 z dne 31. julija 2002 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj na področju motornih vozil terjal bistvene spremembe distribucijskih sistemov, ki so jih do tega trenutka uporabljali proizvajalec in njegovi koncesionarji v skladu z Uredbo (ES) št. 1475/95 in so bili po tej uredbi dopuščeni?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen:

Ali je treba člen 4 Uredbe (ES) št. 1400/2002 razlagati tako, da omejitve konkurence, ki so vključene v pogodbo o koncesiji, ki v skladu s to uredbo pomenijo nedopustne omejitve (prepovedane črne klavzule), izjemoma z iztekom enoletnega prehodnega obdobja iz člena 10 te uredbe (30. september 2003) niso povzročile neveljavnosti uporabe izjeme od prepovedi iz člena 81(1) ES za vse pogodbene določbe, ki omejujejo konkurenco, če je bila ta pogodba sklenjena v času veljavnosti Uredbe (ES) št. 1475/95 v skladu z zahtevami te uredbe in izvzeta po tej uredbi?

Ali to v velja tudi, kadar ima ničnost vseh pogodbenih določb, ki omejujejo konkurenco, na podlagi prava Skupnosti za posledico ničnost celotne pogodbe o koncesiji na podlagi nacionalnega prava?“

C – *Postopek pred Sodiščem*

22. Družbe Brünsteiner, Hilgert in BMW ter Komisija Evropskih skupnosti so vložile pisna stališča. Te stranke so na obravnavi 7. septembra 2006 lahko pojasnile svoja stališča.

III – Presoja

Prvo vprašanje za predhodno odločanje

23. Glede prvega vprašanja za predhodno odločanje lahko dam samo kratke komentarje. To vprašanje je podobno enajstemu vprašanju v zadevi Vulcan Silkeborg, v kateri sem sklepne predloge predstavil 27. aprila 2006 in o kateri je Sodišče pred kratkim odločilo. [4]

24. Za odgovor na to vprašanje se torej sklicujem na točke od 53 do 66 te sodbe.

25. Skratka, Sodišče je odločilo:

– z novo izjemo po skupinah so bile uvedene bistvene spremembe za sistem,

4 – Sodba z dne 7. septembra 2006 (C-125/05, ZOdl., str. I-7637).

vzpostavljen s prejšnjo uredbo, in zlasti strožja pravila;

– dobavitelji niso dolžni, ampak imajo možnost v sporazume o distribuciji vključiti določbe, ki omejujejo konkurenco;

– začetek veljavnosti nove izjeme po skupinah ne povzroči nujnosti reorganizacije distribucijske mreže dobavitelja;

– vendar so ob upoštevanju bistvenih sprememb, uvedenih z novim sistemom izjem, nekateri dobavitelji morda morali spremeniti sporazume o distribuciji, da bi zagotovili še nadaljnje koriščenje izjeme po skupinah, določene v tej uredbi. To lahko zlasti velja za določbe, ki so bile izvzete na podlagi Uredbe št. 1475/95, vendar so zdaj opredeljene kot „nedopustne“ omejitve v smislu člena 4(1) Uredbe št. 1400/2002;

– prav zaradi teh bistvenih sprememb člen 10 Uredbe št. 1400/2002 določa prehodno obdobje;

– tako lahko proizvajalec prilagodi pogodbe, vendar gre v nekaterih primerih bolj za obsežne spremembe, ki so resnična reorganizacija v smislu člena 5(3) Uredbe št. 1475/95. Taka reorganizacija bi lahko bila predvsem nujna, če bi se dobavitelj, da bi še naprej koristil izjemo po skupinah, s kombiniranjem ekskluzivne in selektivne distribucije odločil za ohranitev sistema ekskluzivne ali selektivne distribucije, da bi še najprej koristil izjemo po skupinah.

26. Sodišče je sklepanje končalo s tem izrekom:

„[…] [Z]ačetek veljavnosti Uredbe št. 1400/2002 […] ni povzročil nujnosti reorganizacije distribucijske mreže dobavitelja v smislu navedenega člena 5(3), prvi pododstavek, prva alinea, Uredbe št. 1475/95. Vendar je ta začetek veljavnosti lahko, glede na posebno organizacijo distribucijske mreže vsakega dobavitelja, zahteval tako bistvene spremembe, da jih je resnično treba šteti za reorganizacijo navedene mreže v smislu te določbe. Nacionalna sodišča in arbitražni organi morajo presoditi, ali je tako glede na vse konkretne elemente spora, ki jim je predložen.“

27. Zdi se mi, da iz izreka Sodišča izhaja, da nacionalno sodišče lahko preuči, ali lahko gospodarske posledice začetka veljavnosti nove uredbe povzročijo, da se nujnost reorganizacije distribucijske mreže pripiše začetku veljavnosti te uredbe. Poleg tega merilo v členu 5(3) Uredbe št. 1475/95 za odpoved pogodbe s krajšim odpovednim rokom ostaja v celoti veljavno. To pomeni, da mora biti nujnost reorganizacije celotne mreže ali njenega znatnega dela verjetna. Lahko se tudi vprašamo, ali lahko reorganizacijo, v okviru katere so bile pogodbe o distribuciji obnovljene s približno 90% koncesionarjev, opredelimo kot reorganizacijo celotne distribucijske mreže ali njenega znatnega dela. Nacionalno sodišče mora preučiti, ali so izpolnjeni dejanski pogoji za uporabo zgoraj navedene določbe.

Drugo vprašanje za predhodno odločanje

28. Drugo vprašanje za predhodno odločanje v bistvu pomeni, da se določijo učinki veljavne pogodbe, ki ni bila prilagojena ali ni bila odpovedana v roku, če vsebuje nedopustne omejitve konkurence, kot so navedene v členu 4 Uredbe št. 1400/2002, še zlasti ker ta položaj verjetno na podlagi nacionalnega prava povzroči ničnost celotne pogodbe o distribuciji.

29. Vse stranke v postopku se strinjajo, da pogodba, ki vsebuje „omejitve iz člena 4“, po prehodnem obdobju ne more biti upravičena do izjeme po skupinah. Družbi Brünsteiner in Hilgert menita, da neveljavnost teh omejitev iz člena 4 ne povzroči samodejno ničnosti celotne pogodbe. Pogodba o distribuciji lahko obstaja brez določb, ki omejujejo konkurenco. Stranki menita, da je mogoče pogodbo, sklenjeno po nacionalnem pravu, šteti za v celoti nično na podlagi razlage, skladne s pravom Skupnosti, samo če je dobavitelj poskusil to pogodbo prilagoditi novemu pravnemu položaju, kar je druga stranka zavrnila brez veljavnega razloga.

30. Strinjam se z mnenjem, da pogodba, ki spada na področje prejšnje izjeme po skupinah iz Uredbe št. 1475/95 in v kateri so po izteku prehodnega obdobja iz člena 10 Uredbe št. 1400/2002 še določbe, ki so opredeljene kot nedopustne omejitve v smislu člena 4 nove uredbe o izjemah po skupinah, ne more biti v celoti deležna te izjeme.

31. V zvezi s tem je besedilo člena 4 jasno. V nasprotju, na primer, s členom 5 Uredbe št. 1400/2002, ki določa, da izjema „ne velja za nobeno od naslednjih obveznosti, vsebovanih v vertikalnih sporazumih“, člen 4 določa, da „[i]zjema ne velja za vertikalne sporazume, ki […]“

32. Tudi besedilo člena 10 Uredbe št. 1400/2002 ni dvoumno. Prehodno obdobje traja eno leto. Do izteka tega obdobja, torej do 30. septembra 2003, so že veljavne pogodbe, ki izpolnjujejo pogoje za izjemo iz Uredbe št. 1475/95, skupaj s tam navedenimi omejitvami, ki so zdaj opredeljene kot nedopustne, še lahko deležne izvzetja iz prepovedi iz člena 81(1) ES. Po tem datumu to ni več mogoče.

33. Gospodarski subjekti imajo do izteka tega obdobja tako rekoč možnost prilagoditi pogodbe in/ali uvesti reorganizacije, da bi lahko bili deležni nove izjeme.

34. Kot je pokazal že odgovor na prvo vprašanje, mora nacionalno sodišče odločiti o vprašanju, ali obstaja reorganizacija celotne distribucijske mreže ali njenega znatnega dela, zaradi česa se uporabi enoletni odpovedni rok. Če se izkaže, da pogoji za uporabo krajšega roka iz Uredbe št. 1475/95 niso izpolnjeni in je torej treba uporabiti dvoletni odpovedni rok, mora nacionalno sodišče odločiti o učinkih tega položaja na pogodbo o distribuciji, ki še naprej obstaja.

35. Določbe Uredbe št. 1400/2002 se v nobenem primeru ne morejo razlagati tako, da je poleg enoletnega odpovednega roka izjemoma mogoče biti deležen izjeme v dodatnem letu.

36. Pogodba, ki se obravnava v tej zadevi, torej ne bo mogla biti deležna izjeme po skupinah, določbe v tej pogodbi, ki omejujejo konkurenco, pa bo treba preučiti z vidika člena 81 ES.

37. Poudarjam, kar morda ni potrebno, da velja Uredba (ES) št. 1/2003 [5]. To pomeni, da je sodišče, če pogodba ne more biti deležna izjeme po skupinah, pristojno za presojo, ali so v konkretnem primeru izpolnjeni pogoji iz člena 81(3) ES. Izjema po skupinah gospodarskim subjektom gotovo ponuja „varno zatočišče“, vendar to ne pomeni, da pri neupoštevanju pogojev za izjemo po skupinah pogodba ne bo nikoli mogla izpolnjevati pogojev iz člena 81(3) ES. Nedvomno ne bo očitno, da nacionalno sodišče ob upoštevanju osnovnega razloga za izrecno izključitev pogodb, ki vsebujejo nekatere določbe, iz izjeme po

5 – Uredba Sveta z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL 2003, L 1, str. 1).

skupinah sprejme drugačen sklep, čeprav gre samo za eno leto. To pomeni, da so te določbe nične v skladu s členom 81(2) ES. Mogoče je, da je ta presoja, opravljena na podlagi člena 81(3) ES, drugačna glede določb, ki omejujejo konkurenco in niso izrecno izključene iz izjeme po skupinah. Nobena od strank v tej zadevi nacionalnemu sodišču ni predlagala, naj presodi ta element. BMW tega ni storil, saj je izkoristil priložnost nove izjeme po skupinah za reorganizacijo svoje mreže. Tudi tožeči stranki tega nista storili, ker zahtevata nadaljevanje pogodbenega razmerja, po potrebi brez določbe, ki omejuje konkurenco. Zdi se, da ni razlike v stališču o upoštevanju individualne izjeme.

38. Mogoče bi bilo, da sta družbi Brünstein in Hilgert v položaju v sporu o glavni stvari oškodovanki, če odpoved s krajšim odpovednim rokom ni bila uporabljena pravilno.

39. BMW ima namreč seveda pravico (re) organizirati svojo distribucijsko mrežo in določiti, kako in s kom želi skleniti pogodbe o distribuciji, vendar je treba pogodbe predhodno odpovedati v skladu z določbami člena 5(2) in (3) Uredbe št. 1475/95 [6].

40. Če je treba, če so bile pogodbe odpovedane prepozno (ker ne gre za reorganizacijo), priznati, da so določbe navedenih pogodb, ki so v nasprotju s členom 4 Uredbe št. 1400/2002, nične in da so zato pogodbe nične tudi na podlagi nacionalnega prava, sta načeloma mogoči dve rešitvi za omilitev škode, ki sta jo utrpela oškodovana distributerja. Ali se BMW odloči skleniti novo pogodbo, ki bo izpolnjevala zahteve iz nove uredbe, ali pa distributerja, v tej zadevi družbi Brünsteiner in Hilgert, dobita odškodnino za odpoved s prekratkim odpovednim rokom. Nacionalno sodišče mora tudi to vprašanje presoditi v skladu z nacionalnim pravom.

41. V zvezi s tem opozarjam še, da stališča družbe BMW v pisnih stališčih in na obravnavi, da naj Komisija ne bi bila pristojna, da v te izjeme po skupinah vključi določbo o odpovednih rokih, ki jih je treba upoštevati, ni mogoče sprejeti, ker izpodbija veljavnost določbe uredb o izjemah. Ker predložitveno sodišče zahteva samo razlago teh določb, stranki ne moreta izpodbijati veljavnosti zadevnih določb v postopku predhodnega odločanja. [7]

6 – Če se BMW odloči, da mrežo reorganizira pozneje, seveda ob upoštevanju člena 3(5) Uredbe št. 1400/2002.

7 – Glej sodbo z dne 9. decembra 1965 v zadevi Singer (44/65, Recueil, str. 1191). Glej na primer sodbi z dne 6. julija 2000 v zadevi ATB in drugi (C-402/98, Recueil, str. I-5501) in z dne 12 februarja 2004 v zadevi Slob (C-236/02, Recueil, str. I-1861).

IV – Predlog

42. Ob upoštevanju zgornjih ugotovitev spoštljivo Sodišču predlagam, naj na vprašanja, ki jih je postavilo Bundesgerichtshof, odgovori:

1. Začetek veljavnosti Uredbe Komisije (ES) št. 1400/2002 z dne 31. julija 2002 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj na področju motornih vozil ne more zahtevati reorganizacije distribucijske mreže dobavitelja v smislu člena 5(3), prvi pododstavek, prva alinea, Uredbe Komisije (ES) št. 1475/95 z dne 28. junija 1995 o uporabi člena [81](3) Pogodbe za nekatere skupine sporazumov o distribuciji in servisiranju motornih vozil. Vendar je ta začetek veljavnosti lahko, glede na posebno organizacijo distribucijske mreže vsakega dobavitelja, zahteval tako bistvene spremembe, da jih je treba šteti za reorganizacijo navedene mreže v smislu navedene določbe. Nacionalni sodni organi morajo presoditi, ali je tako glede na konkretne elemente spora, ki jim je predložen.

2. Določbe v pogodbah, ki niso bile odpovedane v roku in so v nasprotju z Uredbo št. 1400/2002, v vsakem primeru postanejo neveljavne po prehodnem obdobju in so nične. Vprašanje, ali ta neveljavnost povzroči ničnost vseh pogodb o distribuciji, je vprašanje nacionalnega prava. V nobenem primeru ni mogoče priznati, da se veljavnost pogodbe, ki je bila prepozno odpovedana na podlagi člena 5(3) Uredbe št. 1475/95, podaljša po izteku tega prehodnega obdobja.